

Cornualla: entre la indefensió lingüística i la feblesa nacional

per Quim Gibert

Ahores d'ara, Cornualla no és res més que un dels moltíssims comtats que depenen d'Anglaterra. A diferència d'Escòcia i del País de Galles, Cornualla no gaudeix d'un tracte nacional distint. Oficialment, aqueix país de penya-segats i vegetació exuberant és l'extrem del sud-oest de la part anglesa del Regne Unit.

La romanització no aconseguí de quallar-hi mai, però va arraconar les tribus meridionals d'origen celta en aquest cul-de-sac. A partir del segle X, successives invasions saquejaren inicialment la península còrnica i l'annexionaren amb posterioritat a la corona anglosaxona. Vuitcents anys després d'estar sota domini foraster, hi desapareixia la llengua vernacle en benefici de l'anglesa. La decadència del còrnic ha estat datada a partir de l'any 1700. La presència d'uns conqueridors que en aquell moment ja eren una potència europea originà un ambient culturalment hostil a tot allò que era propi. Des de llavors, la desfeta lingüística fou progressiva i el país involucionà vers un reduccionisme que el deixà en la més mínima expressió.

El rebuig d'un entorn còrnic es palesà principalment a través de la substitució lingüística. Així mateix, qual-sevol referent que no fos anglès fou desdibuixat en favor de la grandesa d'Anglaterra. Aquest fet contranatural desencadenà entre els còrnics un autoodi envers llur condició nacional. «La identificació amb el grup dominant condueix, naturalment, a una sensibilitat més aguda respecte a la pròpia inferioritat, i impulsa l'individu a repudiar aquelles característiques culturals i socials (llengua, costums, etc.) del grup al qual pertany», escriu el sociolingüista Rafael Ninyoles.



Land's End, el darrer bocí de terra còrnica endinsada a l'Atlàntic

La llengua del rei d'Anglaterra era vista com un mitjà altament funcional i de progrés, mentre que el còrnic era el parlar de la gent que no sabia fer res més que treballar a les mines, a pagès o bé a la mar. Així mateix, la mancança d'una literatura pròpia va transmetre al còrnic un aire de llengua menor. El trencament amb les seves arrels i una apatia general envers el còrnic facilità que la majoria de llars de la península acabessin abandonant aqueixa llengua en favor de l'anglesa, àdhuc en el tracte casolà amb la quitxalla. Si bé als pares, al començament, els podia resultar enrevessat d'educar els fills en una llengua estrangera, la pressió social ajudà que l'anglès arrelés amb força. «Nombrosos exemples demostren que els individus prefereixen posar-se d'acord entre ells i tenir judicis uniformes, abans que tenir judicis vertaders, i que prefereixen d'estar en l'error amb els altres que tenir raó contra ells i trobar-se completament sols», escriuen Geneviève Paicheller i Serge Moscovici en el llibre *Influencia y cambio de actitudes*. A partir d'aquella generació, la llengua materna dels còrnics passà a ésser l'anglesa.

Cornualla és ben bé un racó de món en la immensitat britànica. Enllà dels seus modestos límits territorials, encerclats majoritàriament per l'oceà Atlàntic, l'únic referent immediat són els comtats anglesos de l'est. La baixa autoestima nacional s'impregnà en els ciutadans d'un poble derrotat i amb poques perspectives d'alliberament. «La identitat de cada grup social es construeix en funció del passat i del present, però també (i sobretot) del futur... La patologia de la minorització comporta un impediment obvi de cara a concebre la pròpia comunitat com a ens social autosuficient», explica Bernat Joan en el llibre *Les normalitzacions reeixides*.

ria quan un grup de pares d'alumnes ho sol·licita. Uns quants centres de formació d'adults ofereixen l'assignatura de còrnic com una opció formativa del temps lliure, alhora que hi ha organitzacions cíviques que fan cursos de llengua i cultura còrniques. A més, un cop l'any hi ha una festa de caràcter marcadament polític en reivindicació dels drets del poble còrnic, en la qual es llueixen els colors groc i negre com a senyals d'identitat.

Els lligams amb els bretons han augmentat amb motiu d'agermanaments i altres intercanvis, atès el paralelisme lingüístico-cultural. Indrets d'ambdues nacions



Dibuix a cura de Toni d'un paisatge de Cornualla, amb el castell de Tintagel al fons (suposadament el lloc de naixement del rei Artús)

A causa d'aquesta dinàmica, parlar còrnic esdevenia tard o d'hora un inconvenient lingüístic arran de la feblesa que pateix qualsevol zona aïllada i amb una economia modestíssima, sota el control d'un imperi que aleshores ja abastava les illes britàniques.

Malgrat la indefensió en la qual ha viscut aquesta terra durant els darrers mil anys, l'orgull còrnic no ha desaparegut mai del tot. Encara que ni els més vells no hagin aconseguit mai de sentir parlar còrnic, la llengua ha experimentat una tímida revifada. El còrnic és una assignatura optativa a les escoles de primà-

sense estat comparteixen topònims similars (*Trevescan, Penzance, Polperro, Lanyon*, de la banda còrnica, i *Trégastel, Penmarch, Perros-Guirec, Lannion*, de la banda bretona). Fins i tot, la regió costanera de Bretanya, que comprèn els departaments francesos de Finisterre, Costes d'Armor i Morbihan és coneguda també amb el nom de Cornualla.

Els prejudicis lingüístics i la feblesa nacional, com els que han sofert i encara sofreixen els còrnics, són els grans entrebanes d'una Europa que no aplica el terme *diversitat* en tots els àmbits. ♦